

Åstorps kommun

Parter: Pontus Pålsson ./.. Åstorps kommun

Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Förvaltningsrätten hemställer om att bilagda dom med tillhörande hänvisning om hur man överklagar hålls tillgänglig hos Åstorps kommun under tiden den 15 september 2022 till och med den 13 oktober 2022.

Helén Åkesson

Sida 1 (av 1)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Själbodgatan 8

Telefon

040-35 35 00

Öppettider

måndag–fredag

08:00–16:00

Postadress

Box 4522

203 20 Malmö

E-post

forvaltningsrattenimalmo@dom.se

Webbplats

www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2022-09-08
Meddelad i Malmö

Mål nr
5765-21

KLAGANDE

Pontus Pålsson, [REDACTED]

MOTPART

Åstorps kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Åstorps kommuns beslut den 26 april 2021, § 44

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver kommunfullmäktiges beslut i den del det avser att bevilja ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Åstorps kommun beslutade den 26 april 2021, § 44, under rubriken ”Årsredovisning 2020 för Åstorps kommun” följande.

- Fastställa årsredovisningen, med pensionsredovisning i enlighet med blandmodellen, med bedömningen att Åstorps kommun hade god ekonomisk hushållning 2020.
- Fastställa särredovisningen av vatten- och avloppsverksamheten 2020.
- Bevilja ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Pontus Pålsson

Pontus Pålsson yrkar att beslutet ska upphävas och anför följande.

Det överklagade beslutet rubriceras enbart årsredovisning 2020. Något ärende om ansvarsprövning har inte kungjorts i kallelsen och har inte behandlats på sätt som föreskrivs i lagstiftningen. Kommunstyrelsen är ansvarig för ärendets beredning. Dess ordförande brister i förhållande till regeringsformens krav på saklighet. Årsredovisningen har tagits fram under kommunstyrelsens ansvar och i den finns så många felaktigheter att det inte kan anses som en saklig handling.

Ärendets hantering i kommunfullmäktige är full av brister med avsteg ifrån krav i kommunallagen. Kommunrevisionens ordförande läste upp revisionsberättelsen ifrån talarstolen, vilket inte framgår av protokollet i § 44. Vid upprop av ledamöter antecknades inte Linda-Marie Camper som närvarande, i stället tjänstgjorde en annan ersättare (Florian Bobocea). Detta fick konsekvenser senare i § 44 då plötsligt Linda-Marie Camper

kunde tjänstgöra, vilket är helt felaktigt. Ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd mellan dem enligt 5 kap. 18 § kommunallagen. Flera ajourneringar förekom under denna ärendehandling, men har inte antecknats i protokollet. Protokollet redovisar inte att ett yrkande från oppositionsrådet Roger Nielsen inte godtogs av ordförande och kommunsekreteraren eller skulle vara ett ändrings- eller tilläggsyrkande. Dessa händelser är inte protokollförda på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 67 § 2 kommunallagen.

Vid sammanträdet framställdes enbart materiella yrkanden. Yrkanden ställdes under proposition på flera olika sätt, där flera fel uppstod. I protokollet anges att ordförande la första yrkandet att bevilja ansvarsfrihet... osv. Detta stämmer inte. Det kunde inte höras något sådant yrkande på åhörarplats.

Propositionsordning beslutades av fullmäktige först en gång, för att senare ändras och på nytt godkännas av ledamöterna. Detta framgår inte av protokollet. Ingen propositionsordning har protokollförts. Överläggning blandades med att ordföranden la fram förslag till beslut varefter ledamöter åter gick till talarstolen. Detta strider mot 5 kap. 53 § kommunallagen. Vilka som verkligen deltog i två olika propositioner om ansvarsfrihet, votering D och genom acklamation, verkar oklart. Standardskrivningen med hänvisning till 5 kap. 48 § kommunallagen kan inte anses tillräcklig eftersom det fanns olika yrkanden i ansvarsprövningen.

Åstorps kommun

Åstorps kommun anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det är upp till kommunfullmäktige att besluta om underlaget är tillräckligt för att fatta beslut och en majoritet har stått bakom beslutet som fattats. Klaganden framför synpunkter på ärendets rubricering och sammanfattning, samt att de tidsangivelserna som angetts för ajourneringar i protokollet är felaktiga. Detta

är inte grunder för upphävande av beslutet enligt kommunallagen och bör därför inte beaktas i laglighetsprövningen.

Kommunens inställning är att kommunallagens krav är uppfyllda i samband med hanteringen av årsredovisningen och ansvarsfriheten. Vad gäller klagandes synpunkt på att det inte togs in uppgift i kungörelsen om att fullmäktige skulle pröva ansvarsfriheten under sammanträdet är detta inte ett krav enligt kommunallagen.

Det finns inga krav i kommunallagen på att protokollföra vilka yttranden som läggs på sammanträdet eller av vem. I början av sammanträdet förrättades ett upprop av ledamöter och tjänstgörande ersättare. Vid detta tillfälle noterades Linda Marie Camper som inte närvarande och därför kallades Florian Bobocea in som tjänstgörande ersättare. När fullmäktige skulle behandla årsredovisningen hade Linda Marie Camper anslutit till sammanträdet i efterhand och kallades därför in som tjänstgörande ersättare under prövning av yrkandet gällande anmärkning mot kommunstyrelsens ordförande. Enligt 5 kap. 18 § kommunallagen har en ersättare som påbörjat sin tjänstgöring företräde oberoende av turordningen. Eftersom Florian Bobocea redan tjänstgjorde för annan ledamot sedan sammanträdet start, är det förenligt med kommunallagen att han fick fortsätta sin tjänstgöring trots att ersättare som enligt invalsordningen stod först att tjänstgöra fanns på plats.

Under sammanträdet kom ett yrkande från Roger Nielsen att det skulle riktas en anmärkning mot kommunstyrelsens ordförande. Det stämmer att det förekom diskussion huruvida yrkandet skulle betraktas som ett ändrings- eller tilläggsyrkande. Klagandes påstående att yrkandet inte godtogs kan tolkas som att ordförande vägrade att ställa yrkandet under proposition, vilket inte stämmer eftersom det i protokollet anges att fullmäktige prövade yrkandet.

Kommunen anser att kommunallagens krav gällande behandlingen av årsredovisningen och ansvarsprovningen är uppfyllda och att kraven på protokollets utformning i 5 kap. 67 § kommunallagen är uppfyllda.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för provningen

Förvaltningsrätten har att pröva överklagandet i den ordning som anges i 13 kap. kommunallagen. Detta innebär dels att endast det överklagade beslutets laglighet och inte dess lämplighet kan prövas, dels att provningen endast omfattar om beslutet ska upphävas eller inte. I kapitlets 8 § anges på vilka grunder ett kommunalt beslut kan upphävas.

Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett kommunalt beslut upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Fråga om tillkännagivandet/kallelsen har varit tillräcklig tydlig

Enligt 5 kap. 13 § första stycket kommunallagen ska ordföranden tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

I 5 kap. 15 § första stycket kommunallagen anges att varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.

I 11 kap. 20 § kommunallagen anges att årsredovisningen ska lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser. I 21 § samma kapitel anges vidare att årsredovisningen ska godkännas av fullmäktige. Det ska ske innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet enligt 5 kap. 24 §.

I 5 kap. 24 § första stycket kommunallagen anges att fullmäktige vid ett sammanträde före utgången av juni månad året efter det år som revisionen avser ska besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras. Beslutet ska motiveras om det inte är uppenbart obehövt.

Pontus Pålsson har anfört att eftersom kallelsen och tillkännagivandet till kommunfullmäktiges aktuella sammanträde enbart angav årsredovisning 2020 för Åstorps kommun och inte angav att även frågan om ansvarsfrihet skulle behandlas på sammanträdet har ärendet inte kallats/tillkännagivits i enlighet med kommunallagen.

Syftet med bestämmelserna om tillkännagivande är att kommunmedlemmarna ska hållas underrättade om när och var kommunens beslutade organ träffar sina avgörande och vilka frågor som ska behandlas. För att uppnå detta syfte och för att kommunmedlem ska kunna direkt av kungörelsen utläsa vad som ska behandlas vid sammanträdet, måste alla de ärenden som ska förekomma tydligt anges i kungörelsen (se bl.a. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1990 ref. 18).

I kallelsen och tillkännagivandet till sammanträdet anges enbart "Årsredovisning 2020 för Åstorps kommun" som det ärende som ska behandlas. I förarbetena till nu gällande kommunallag (prop. 2016/17:171 s. 249 och 430) anges bl.a. följande. Fullmäktige måste ta ställning till frågan om årsredovisningen ska godkännas innan ställning tas till om ansvarsfrihet ska beviljas eller inte. Frågan om årsredovisningens godkännande är av betydelse

för frågan om ansvarsfrihet ska beviljas eller inte. Därför ska fullmäktige behandla denna fråga först.

Det finns inte i nuvarande kommunallag något krav på att fullmäktiges godkännande av årsredovisningen, behandlingen av revisionsberättelsen och fullmäktiges ansvarsprövning ska ske vid samma tillfälle.

Att årsredovisningen ska behandlas på sammanträdet innebär därmed inte med nödvändighet att även frågan om ansvarsfrihet också ska behandlas på sammanträdet. Enligt förvaltningsrättens bedömning har därför tillkännagivandet inte varit så tydligt att kravet på att de ärenden som ska behandlas på kommunfullmäktiges sammanträde anses uppfyllt.

Kommunfullmäktiges beslut i den del det gäller ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ har således inte kommit till på lagligt sätt och beslutet ska följaktligen upphävas i denna del.

Fråga om felaktigheter i årsredovisningen

I 11 kap. 19–21 §§ kommunallagen finns bestämmelser om årsredovisning och att den ska godkännas av fullmäktige. I lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning finns bestämmelser om årsredovisning, vad den ska bestå av, hur den ska upprättas och vilka grundläggande redovisningsprinciper som ska iakttas.

Av 1 kap. 9 § regeringsformen följer att domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet.

Kommunfullmäktiges beslut att godkänna en årsredovisning kan inte anses ha någon mer omfattande innebörd än den som kommit till uttryck i förarbetena (prop. 1990/91:117 s. 124), dvs. att ett sådant beslut endast avser en markering av att fullmäktiges behandling av årsredovisningen är avslutad. En laglighetsprövning av ett fullmäktigebeslut angående årsredovisningen som gäller dess materiella innehåll bör normalt inte sträcka sig längre än till en prövning av redovisningens utformning som sådan med avseende på vilka delar som måste ingå och angivna förkrav.

Med den utgångspunkten kan det som Pontus Pålsson har anfört i fråga om felaktigheter i årsredovisningen inte medföra att fullmäktiges överklagade beslut ska upphävas såsom stridande mot kommunallagen eller lagen om kommunal bokföring och redovisning. Inte heller vad han anfört om att årsredovisningen inte kan anses vara en saklig handling eller att ordföranden brustit i saklighet innebär att det föreligger skäl för att upphäva beslutet med stöd av 13 kap. 8 § kommunallagen.

Fråga om felaktigheter i protokollet

I 5 kap. 65–70 §§ kommunallagen finns bestämmelser om protokoll som ska föras vid fullmäktiges sammanträden. I 67 § anges att protokollet ska för varje ärende ska redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och resultaten av dem,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, och
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

I 5 kap. 18 § kommunallagen anges att ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd mellan dem. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen.

Pontus Pålsson har anfört ett flertal omständigheter som han anser inte har angetts eller angetts felaktigt i protokollet, bl.a. att ledamoten Linda-Marie Camper antecknades som icke närvarande vid uppropet och att en ersättare tjänstgjorde i stället samt att Linda-Marie Camper tjänstgjorde senare i § 44, vilket inte står i överensstämmelse med bestämmelsen i 5 kap. 18 § kommunallagen. Förvaltningsrätten konstaterar att Linda-Marie Camper var närvarande under handläggningen av § 44 men inte tjänstgörande mer än i voteringsordning D där Ronny Sandberg anmälde jäv. Pontus Pålsson har även anfört att det inte framgår av protokollet att kommunrevisionens ordförande läste upp revisionsberättelsen från talarstolen, att det förekom flera ajourneringar som inte protokollförts och att yrkande från ett oppositionsråd inte godtogs av ordföranden och kommunsekreteraren. I dessa delar finner förvaltningsrätten inte annat visat än att kommunallagens bestämmelser om protokollföring följts och att det inte framkommit omständigheter att upphäva det överklagade beslutet med hänsyn härtill.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, för Åstorps kommun, se bilaga (FR-03), för kommunmedlem i Åstorps kommun, se kungörelse.

Mattias Steen

Helén Åkesson har föredragit målet.

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Jan-Inge Ahlfrid och Lena Tebring deltagit. Rätten är enig.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.